

Kwiecień, Nr 4/2023 (245)

Informator parafialny

Parafii Ewangelicko-Augsburskiej
w Słupsku

*Na to bowiem Chrystus umarł i ożył,
aby i nad umarłymi i nad żywymi panować.*

Rz 14,9

Parafia Ewangelicko-Augsburska w Słupsku

ul. Krzywa 1, 76-200 Słupsk

Kontakt: slupsk@luteranie.pl

tel.: 00 48 (0) 59 842 25 77

Nr konta: PL **25160014621816836860000001**

KOD SWIFT: PPABPLPK

Duchowny:

Proboszcz: ks. Wojciech Froehlich

e-mail: wojciech.froehlich@luteranie.pl

tel. 00 48 59 842 25 77, kom. 605 556 749

Adresy kościołów i kaplic:

Kościół Świętego Krzyża: Słupsk ul. Słowackiego 40

Kaplica w Lęborku: Lębork, ul. Wojska Polskiego 47

Kaplica Gardna Wielka: Gardna Wielka, ul. Pomorska 2

Strony internetowe:

www.slupsk.luteranie.pl • www.luteranie.pl

Korekta: Anna Froehlich

Słowo duszpasterza

Na to bowiem Chrystus umarł i ożył,
aby i nad umarłymi i nad żywymi
panować.
Rz 14,9

Drodzy!

To już czwarty numer Informatora w tym roku, co oznacza, że jeden kwartał roku za nami. Kolejny kwartał rozpoczynamy Wielkim Tygodniem przypominającym nam historię męki i śmierci Jezusa Chrystusa. Bóg posyłając swojego Syna na ziemię i wyznaczając Mu drogę cierpienia nie miał na celu zmanifestowania swoich boskich „możliwości” czy pokazania, że dla Niego nie ma rzeczy niemożliwych. Jego cierpienie i śmierć są bezwarunkowym dowodem miłości Boga do człowieka, a zmartwychwstanie otwarciem drzwi do Bożego Królestwa i zaproszeniem do wieczności.

Śmierć i zmartwychwstanie Chrystusa mają sens i znaczenie dla każdego człowieka, bo są skierowane bardzo osobiście do każdego z nas. Są one jak list polecony adresowany imiennie, który zostanie wydany tylko wówczas, gdy adresat osobi-

ks. Wojciech Froehlich

*Proboszcz parafii
w Słupsku*

ście złożył podpis deklarujący i potwierdzający jego odebranie i tylko wówczas doręczenie uważa się za skuteczne. Naszym „podpisem” i deklaracją przyjęcia Bożego „listu poleconego” jest osobiste wyznanie wiary w to, że Jezus Chrystus jest Bożym Synem, a Jego śmierć i zmartwychwstanie dają łaskę zbawienia każdemu, kto wierzy.

Z okazji Świąt Zmartwychwstania Jezusa Chrystusa życzę Ci radości z ich świadomego przeżywania oraz Bożej obecności w każdym dniu Twojego życia. Niech Zmartwychwstały Chrystus nadaje drodze Twojego życia sens i wskazuje właściwy kierunek.

Niech dobry Bóg Ci błogostawi i ochrania Cię każdego dnia.

Z modlitwą
Wasz Duszpasterz

Wielki Piątek

ks. Andrzej Wójcik

*Proboszcz Parafii
w Gliwicach i Pyskowicach*

*Albowiem tak Bóg umiłował świat,
że Syna swego jednorodzonego dał,
aby każdy kto w niego wierzy, nie
zginął, ale miał żywot wieczny.*

J 3,16

Siostry i Bracia w Jezusie Chrystusie!

Wielki Piątek dla nas protestantów, luteran, jest jednym z najważniejszych dni w roku kościelnym. Często mówimy o tym, że jesteśmy kościołem chrystocentrycznym, czyli takim, gdzie osoba Jezusa Chrystusa, Syna Bożego, jest w centrum nauczania kościelnego i naszego życia. To o Nim, posłanym do nas przez Boga z miłości, mówimy przecież w każdej niedzielę, to Jego staramy się naśladować w naszej codzienności. Czy jednak zdajemy sobie sprawę z tego kim On jest...? Ale nie chodzi mi dzisiaj o to, jak zapisał się w historii, a nawet w historii zba-

wienia ludzkości, ale o to, kim On jest dla Ciebie, tak osobiście... I być może pomyślisz teraz – no przecież Jezus jest moim Zbawicielem, wiem wszystko, od wielu lat znam Jego historię, cóż za pytanie...? I właśnie dlatego, co jakiś czas, trzeba zadawać to pytanie. Pamiątka Ukrzyżowania Pana Jezusa jest po to, by sprawdzić, zweryfikować czy moja relacja z Nim jest we właściwym miejscu, by przypomnieć sobie, dlaczego Golgota, dlaczego krzyż i skąd ta niesamowita miłość i niewinna ofiara, niewinna śmierć...

To On, Jezus – nie wycofał się w Ogrodzie Getsemane ze swojego powołania, znosił cierpliwie zniewagę, ból i wreszcie to On umarł na krzyżu Golgoty, On stał się je-

dyną przebłagalną i niepowtarzalną ofiarą za nasz – Twój i mój grzech, aby każdy kto w Niego wierzy nie zginął, ale miał życie wieczne... I to jest niesamowite, że

Ty i ja, jesteśmy właśnie tymi pokochanymi. Tutaj nie ma i nie było kalkulacji, tu była i jest po prostu miłość, łaska i odpuszczenie grzechów, uwolnienie do wiecznego życia.

W dzień Pamiątki Wielkiego Piątku, wybieramy się do kościołów, by o tej Bożej miłości słuchać, by dziękować za odpuszczenie grzechów, by po prostu wsłuchać się w Pasję naszego Zbawiciela. Poświęćmy ten dzień na: przypomnienie sobie pasyjnych wydarzeń, uświadomienie sobie tego, jak wielkiej łaski doznajemy wraz z wyznaniem grzechów i przebaczeniem. Wspominajmy z wdzięcznością wielki dzień zbawienia, poprzedzający tryumf zwycięstwa życia nad śmiercią. No to jeszcze raz - Kim jest dla Ciebie Jezus Chrystus...? Amen.

Kogo szukasz?

ks. Wojciech Froehlich
Proboszcz Parafii w Słupsku

Maria zaś stała przy grobie i płakała. Płacząc, zajrzała do grobowca i zobaczyła dwóch aniołów w bieli, którzy siedzieli jeden przy głowie, a drugiego przy nogach, gdzie było złożone ciało Jezusa. Zapytali ją: Kobieto, dlaczego płaczesz? A ona odpowiedziała: Zabrali mojego Pana i nie wiem, gdzie Go położyli. Gdy to powiedziała, obróciła się za siebie i zobaczyła stojącego Jezusa, ale nie wiedziała, że jest to Jezus.

A Jezus zapytał ją: Kobieto, dlaczego płaczesz? Kogo szukasz? Ona, sądząc, że to ogrodnik, powiedziała: Panie! Jeśli ty Go przeniosłeś, powiedz mi, gdzie Go położyłeś, a ja Go zabiorę. Jezus powiedział do niej: Mario! Wtedy ona zwróciła się do Niego i powiedziała po hebrajsku: Rabbuni! - to znaczy: Nauczycielu!

Jezus jej oznajmił: Nie dotykaj mnie, bo nie wstąpiłem jeszcze do Ojca. Idź do moich braci i powiedz im: Wstępuję do Mego Ojca i waszego Ojca, do Mojego Boga i waszego Boga. Poszła więc Maria Magdalena i oznajmiła uczniom: Widziałam Pana, oraz powtórzyła to, co jej powiedziała.

Jan 20,11-18 (BE)

Droga Siostrzo,
Drogi Bracie!

Kogo szukasz? Dzisiaj takie pytanie wydaje się być nie na miejscu. Przecież to jasne, On zmartwychwstał. Znamy tę historię i doskonale wiemy, że grób jest pusty, że On prawdziwie powstał z martwych, że żyje. Dla Marii nie było

to jeszcze takie oczywiste. Ona widziała jak umierał na krzyżu, prawdopodobnie towarzyszyła tym, którzy składali Jego ciało w grobowcu. Być może była świadkiem zamykania grobu kamieniem i zabezpieczania go przed ewentualną kradzieżą ciała. Tego bowiem obawiali się ci, którzy oskarżyli Jezusa o bluźnierstwo. Maria przychodząc do grobu Jezusa wiedziała, że musi tam pójść, że to jest jej moralnym obowiązkiem. Pielęgnowanie pamięci zmarłych, ale także odpowiednie przygotowanie ciała zmarłego na pogrzeb było powszechnie przyjętym zwyczajem. Dlatego tu jest, ale jej oczom ukazuje się scena, której się na pewno nie spodziewała. Grób jest pusty, a siedzący w nim dwaj aniołowie są dowodem na to, że coś zaskakującego musiało się wydarzyć. Pierwsza reakcja Marii to płacz. Świadomość tego, że po stracie przyjaciela, do którego była bardzo przywiązana, teraz musi mierzyć się na dodatek z tym, że jego ciało zostało wykradzione z grobu. To ją przerażało. Poczucie bezradności spowodowało, że jej oczy nie poznały Tego, który stał za nią i który zapytał: Kogo szukasz? Dzisiaj to pytanie jest stawiane także nam, stojącym jak kiedyś Maria przed pustym grobem: Kogo szukasz? Czy poszukujesz dowodu

na to, że Jezus zmartwychwstał? Chcesz mieć pewność, że to nie jakaś mistyfikacja, próba oszustwa? Czy szukasz Chrystusa – zmartwychwstałego Pana i Mesjasza, posłanego przez Boga dla zbawienia świata, czy może poszukujesz Jezusa jako postaci historycznej, przywódcy, mówcy, który fascynował swoją osobą tłumy ludzi. Kogo szukasz? A może patrzysz w niewłaściwym kierunku, może widzisz jedynie to, co zewnętrzne, może zwracasz uwagę na to, co przyciąga wzrok, co spektakularne, a nie dostrzegasz tego co jest wprawdzie blisko ciebie, ale nie rozpoznajesz w tym istoty rzeczy? Może dzieje się tak dlatego, że wydaje ci się nieprawdopodobnym, aby móc coś cennego otrzymać bez większego twojego zaangażowania, bez wysiłku. Jesteśmy wręcz przyzwyczajeni i wpaja się nam od dzieciństwa, słuszną skądinąd zasadę, że na wszystko trzeba sobie zapracować, że nic w życiu nie jest za darmo. Z Bożą łaską jest jednak inaczej. Ona pojawia się wraz ze zmartwychwstałym Jezusem, który zwraca się do nas po imieniu i pyta: Kogo szukasz? Maria zrozumiała, że jest świadkiem zmartwychwstania, dopiero kiedy usłyszała swoje imię i zareagowała adekwatnie do sytuacji. Zorientowała się, że to nie ogrod-

nik, ale jej Pan, jej przyjaciel, ten po stracie którego wyplakiwała swoje oczy. Przyglądając się tej sytuacji możemy z całą pewnością powiedzieć, że to nie Maria odnalazła Zmartwychwstałego Jezusa, bo przecież patrzyła na Niego, ale Go nie rozpoznała. To On ją odnalazł to On wypowiedział jej imię i wtedy otworzyły się jej oczy. Wcześniej była smutna, rozczarowana, zrezygnowana, bo pozbawiono ją czegoś cennego, przyjaźni, radości, pozbawiono ją kogoś kto odegrał w jej życiu ważną rolę, kto podniósł ją z upadku i nie odrzucił, ale pomógł jej odnaleźć własną tożsamość. Teraz jej twarz się rozpromieniła, zobaczyła bowiem, że jej życie znowu nabiera barw, że ciała Jezusa nikt nie wykradł, ale On powstał z martwych, żyje i przemawia do niej. To musiało być niesamowite doświadczenie, chyba trudno je porównywać z czymkolwiek innym. Ta historia jednak tu się nie kończy, ale nabiera zupełnie nowego charakteru. Na krótko doświadczamy zachwyty Marii, która szczęśliwa woła Rabbuni – Nauczycielu! Jezus tę

euforię od razu zamienia w działanie. Mówi *nie dotykaj mnie, ale idź do braci moich i **opowiedz im o tym czego doświadczyłaś, co widziałaś.*** Maria ma zwiastować uczniom zmartwychwstałego Chrystusa, ma podzielić się z nimi dobrą nowiną. Nie traci czasu, idzie, aby jak najszybciej móc powiedzieć Alleluja Jezus żyje! Zadaniem Marii jest otworzyć ich oczy, aby zobaczyli, że to czego nauczał Jezus i co również im kazał zwiastować, stało się faktem, aby i ci, którzy są jeszcze przestraszeni, dezorientowani, zasmuceni całą sytuacją jakiej byli świadkami mogli się ucieszyć. Maria spełniła swoje zadanie. Dzisiaj nam zwiastuje i przemawia do nas. Tak więc jesteśmy odbiorcami tej szczególnej ewangelii, ale zarazem tymi, których zadaniem jest tę ewangelię zwiastować dalej, aż do

czasu, kiedy Jezus powróci. Pod imieniem *Maria* bowiem kryje się imię każdego z nas. Anna, Joanna, Mieczysław, Tomasz, Halina, Wojciech, Krzysztof, Andrzej, Przemysław Katarzyna... Zmartwychwstały Jezus woła nas po imie-

niu i pyta: Kogo szukasz?

Amen.

Zapraszamy do uczestniczenia w ewangelickich nabożeństwach transmitowanych w TVP KULTURA o godz. 8.00 w następujących terminach:

- 23 kwietnia 2023** – kościół Marcina Lutra w Białej
- 7 maja 2023** – kościół Jezusowy w Zielonej Górze
- 28 maja 2023** – kościół św. Krzyża w Stupsku
- 11 czerwca 2023** – kościół św. Krzyża w Nidzicy
- 2 lipca 2023** – kaplica w Opolu
- 16 lipca 2023** – kościół Wniebowstąpienia Pańskiego w Warszawie
- 6 sierpnia 2023** – kościół Świętej Trójcy w Szczecinie
- 20 sierpnia 2023** – kościół w Radomiu
- 10 września 2023** – kościół Pokoju w Świdnicy
- 1 października 2023** – kościół św. Szczepana w Toruniu
- 22 października 2023** – kościół ap. Piotra i Pawła w Tychach
- 12 listopada 2023** – kościół w Wiśle-Czarne
- 26 listopada 2023** – kościół Opatrzności Bożej w Zgierzu
- 10 grudnia 2023** – kościół „Eben-Ezer” w Dzięgielowie
- 24 grudnia 2023** – kaplica w Białymstoku

**EWANGELICKIE POMORZE
MIEJSCA I LUDZIE**

Słupsk i Pomorze Środkowe, to obszar, którego mieszkańcy są przywiązani do przestrzegania prawd biblijnych, ale i otwarci na nowinki religijne. Początki Reformacji na terenie miasta datuje się na 1517 r., kiedy to doszło do poważnego sporu z miejscowym duchowieństwem w sprawach podatkowych. Szerzenie podglądów Lutra zaowocowało przyjęciem luteranizmu przez słupszczan w 1525 r.

Po oficjalnym wprowadzeniu Reformacji Słupsk stał się miejscem pierwszej wizytacji kościelnej kierowanej przez J. Bugenhagena. Tutaj też siedzibę miała jedna z trzech superintendentur generalnych Pomorza.

Wiek XVIII obrodził aktywnością petystów, którzy stworzyli jeden z najaktywniejszych na Pomorzu ośrodków tego ruchu. Istotną rolę w ruchu petystycznym odgrywali duszpasterze z powiatu słupskiego. Jeden z nich P. Schimansky był herrnhutystą.

W XIX w. przychylność mieszkańców wobec nowinek religijnych oraz silne przywiązanie do prawd biblijnych, pozwoliły na działalność na tym terenie postaci znaczących w dziewiętnastowiecznym przebudzeniu religijnym, takich jak filozof F. Schlegelmacher, czy kompozytor G. Knak.

W latach trzydziestych i czterdziestych XX w. na terenie Pomorza Środkowego w Kościele ewangelickim ścierały się wpływy faszystów i ich przeciwników. W opozycji wobec biskupów K. Thoma i L. Müllera działało wielu członków Kościoła Wyznającego, w tym m.in. D. Bonhoeffer.

W Informatorze Parafialnym prezentujemy miejsca i osoby ważne dla dziejów pomorskiego ewangelicyzmu.

Ewangelicyzm w Bytowie po 1945 roku

Po zakończeniu II wojny światowej nastąpiła diametralna zmiana wyznaniowego krajobrazu Bytowa i powiatu bytowskiego. Dominujący liczebnie ewangelicy opuścili ziemię bytowską lub zostali z niej przymusowo wysiedleni. Tych, którzy pozostali zaczęto traktować jako zniemczonych autochtonów – identycznie jak mieszkańców Kluk – co wiązało się z zakazem tworzenia szkół z niemieckim językiem nauczania oraz odprawiania nabożeństw w języku niemieckim.

Wykorzystał to Kościół Metodystyczny, posyłając swoich pastorów na Pomorze. Przekonywali oni autochtonów, że ich Kościół jest bliższy Kościołowi Unijnemu od Kościoła ewangelicko-augsburskiego, który zawsze podkreślał swój wybitnie luteranski charakter. W swej pracy na Pomorzu metodyści upodobnili się do zwyczajów nabożeństwa ewangelickiego, na przykład w obchodzie Komunii Świętej, czy przyrzeczeniu konfirmacyjnym, posługiwali się także katechizmami Marcina Lutera, a duchowni używali ewangelickich strojów liturgicznych. Pomimo intensywnej działalności,

Kościół Jerzego na Górcze (1963)

parafialna sieć Kościoła Metodystycznego na Pomorzu nigdy nie osiągnęła takich rozmiarów jak na Mazurach. Do przyczyn różnic w sukcesach metodystów pomiędzy Pomorzem a dawnymi Prusami Wschodnimi, należała niewątpliwie zdecydowanie luteranska świadomość ewangelików w Pomorskim Kościele Unijnym.

Metodyści docierali do Kluk i okolicznych miejscowości, próbowali przejąć zbór niemiecki w Słupsku oraz wielką aktywność wykazywali na terenie Bytowa, gdzie wobec zakazu odprawiania nabożeństw luteranskich po niemiecku

Zdjęcie ślubne przed kościołem na Górcze (lata 50-te XX w.)

skupili w swoim zborze autochtonów oraz ewangelickich przesiedleńców z przedwojennej Polski. W statystykach polskiego Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego zbory niemieckojęzyczne na terenie powiatu bytowskiego pojawiły się w 1960 roku, wiele jednak na to wskazuje, że nielegalnie istniały już od zakończenia II wojny światowej. Zbór w Rokitach obsługiwany był przez własnego lektora – Karola Hartuna, rolnika z Buchowa, zbór w Unichowie odprawiał nabożeństwa w mieszkaniu rodziny Schultz (potem u Chrzanów), natomiast zbór w Bytowie spotykał się na nabożeństwach w kaplicy cmentarnej przy ul. Miłej. Stan wiernych na 31 grudnia 1962 r. wynosił: By-

tów – 100, Rokity – 50, Unichowo – 50.

Z danych na 31 grudnia 1967 roku wynika, że w powiecie bytowskim działały trzy ewangelickie niemieckojęzyczne, skupiające 80 wiernych i jeden metodystyczny (55 członków). Luteranckie zbory mieściły się – jak wcześniej – w Bytowie (20 osób), Rokitach (40 osób) i Unichowie (20 osób), dysponowały kaplicą w Bytowie, a parafianie zamieszkiwali łącznie w 10 miejscowościach. Świeckim kaznodzieją – lektorem był w dalszym ciągu Karol Hartun. Kaplicę ewangelicką na Starym Cmentarzu przy ul. Miłej w Bytowie miano rozebrać w 1965 roku, z braku funduszy termin rozbiórki przesuwano, a

po jej opuszczeniu przez zbór luterkański część wyposażenia trafiła do kościoła ewangelickiego przy

Cmentarz ewangelicki przy ul. Miłej
(lata 60-te XX w.)

ul. Niedziałkowskiego 5A w Słupsku. Zbór metodystyczny oprócz mieszkańców Bytowa obejmował dwie rodziny ze wsi.

W 1979 roku Polski Zbór Ewangelicki w Słupsku zorganizował Stację Kaznodziejską w Bytowie dla kilkudziesięciu ewangelików – Polaków, uprzednio obsługiwanych duszpastersko przez Kościół metodystyczny.

Osrodek metodystyczny w Bytowie skupiał początkowo 80 wiernych, głównie narodowości niemieckiej. Oddany im został w użytkowanie kościół Jerzego na Górcie. Jednakże świątynia była w złym stanie i bytowscy metodyści spotykali się w budynku przy ulicy Dworcowej 5. Grupie tej przewod-

niczył pastor Eigenberg, wówczas już staruszek i pastor Milewski, który wyjechał później do Grudziądza. Poza pastorem Eigenbergiem i Milewskim posługę duszpasterską sprawowali też pastor Sergiusz Winniczek (* 26 III 1919 Nieśwież - † 25 II 2003 Venice, Floryda), pastor Wincenty

Winniczek (* 11 VIII 1930), następnie pastor Redzel oraz ostatni

Siedziba zboru metodystycznego w latach pięćdziesiątych (2023)

pastor Mieczysław Ostrowski (* 25 X 1924 - † 5 IX 1990 Słupsk;

biogram IP nr 9/2022), dojeżdżając ze Słupska.

Kościół na Górcie w latach 50-tych był notorycznie niszczony - m.in. wandyści wybijali szyby. Dlatego pastor metodystyczny zwrócił się z wnioskiem o uznanie świątyni jako zabytku, co stało się 19 marca 1960 r., kiedy kościół Jerzego wpisano jako zabytek III klasy do rejestru zabytków ówczesnego województwa koszalińskiego. Wtedy metodyści postanowili na stałe wprowadzić się do świątyni i ją zagospodarować. W roku 1964 lub 1965 przeprowadzono w kościele remont. Jednakże ze względu na kolejne fale emigracji do Niemiec Zachodnich, dodatkowo zintensyfikowane po 1970 roku, które spowodowały, że zbor wyłudniał się i w roku 1972 ilość wiernych szacowano na 10 osób w całym powiecie. Postępowała dalsza dewastacja świątyni - m.in. wykradziono wszystkie rzeźby, wyłamano drzwi, niszczone drewniane

elementy wyposażenia. Ze względu na brak możliwości dopilnowania zabytku przez ówczesnego pastora M. Ostrowskiego ocalałe elementy wyposażenia - m.in. ławę kolatorską z wizerunkami trzech ewangelistów, chrzcielnicę z XVIII wieku, epitafia nagrobne z 1685 r. i z 1728 r., detale przesuwanego okna z połowy XVIII w. oraz kilka drobnych elementów wyposażenia przeniesiono jako depozyt do muzeum w Bytowie. W następnych latach kolejni wierni zboru opuszczali kraj, a dewastacja świątyni szybko się posunęła do takiego stanu, że budynek groził zawaleniem. Metodyści sprzedali budynek 18 października 1982 r. Kurii Biskupiej w Koszalinie, a ta przekazała kościółek grekokatolikom.

Cerkiew grekokatolicka

W sierpniu 1947 r. rzymskokatolicki ksiądz Władysław Nater w kronice parafialnej zanotował: *Otrzymaliśmy klucze od poprotestanckiego kościołka w Bytowie, tzw. Bergkirche. Ale ten zabytkowy zbor nie nadawał się do celów duszpasterskich bez gruntownej, kosztownej restauracji. Trzeba więc było zrezygnować z niego, tym bardziej, że grupka protestantów, która pozostała w Bytowie lub przyjechała z różnych stron kraju, miała do niego większe, moralne prawo i potrzebowała jakiegoś „lokum” do swoich nabożeństw. Ale i protestanci rychło się stamtąd wycofali.*

W listopadzie i grudniu 1948 r. w „Kronice” zapisano: *Element protestancki [...] raczył w drugiej połowie owego roku dawać znać o sobie. Na podstawie jakiejś ekumenicznej umowy między protestantami różnych odłamów, w poszcze-*

gólnych ośrodkach mogli tę pieczę sprawować predykanci poszczególnych wyznań. Otóż w Bytowie powstał ośrodek metodystyczny. Nie było to z winy naszej, tylko po prostu grupka istniejących w mieście protestantów otrzymała swego pastora albo raczej pastora, gdyż nie był nim ewangelik lecz metodysta. Ilość zrzeszonych wyznawców była niewielka. Nie przekraczała 80 osób. Nie przedstawiała też niebezpieczeństwa dla katolicyzmu. Albowiem jako epigoni protestantyzmu niemieckiego (choćby się tam nie przyznawali do narodowości niemieckiej) nie byli atrakcyjni. Próbowali ulokować się w protestanckim, starym, zabytkowym lecz mocno wyszabrowanym zborze, niedaleko dworca, w tzw. »Bergkirche«, pod wezwaniem św. Jerzego, ale kościółek był mocno zniszczony. Wobec tego zamieszkali i zbierali się w jednym z domów

przy ul. Dworcowej 5.

W czerwcu 1992 r. na dawnym kościele Jerzego na Górcie, przejętym przez grekokatolików, odsłonięto pamiątkową tablicę poświęconą wybitnemu duszpasterzowi bytowskiemu ks. Szymonowi Krofeyowi.

9 lipca 1994 r. na dawnym Cmentarzu Ewangelickim przy ul. Miłej odsłonięto – z udziałem ks. Mirosława Sikory, administratora PEA w Słupsku – dwujęzyczny pomnik poświęcony „Pamięci zmarłym z

ziemi bytowskiej”.

30 kwietnia 2019 r. na innym dawnym cmentarzu ewangelickim (przy kościele Jerzego na Górcie) odbyło się ekumeniczne spotkanie z udziałem ks. Wojciecha Froehlich, podczas którego przy wcześniej poświęconym lapidarium (....) miało miejsce poświęcenie figury św. Jerzego. W dawnym ewangelickim ko-

ściele znajdującym się nieopodal tego cmentarza funkcjonuje obecnie cerkiew grekokatolicka św. Jerzego.

W Bytowie od 2006 r. do 2012 r. mieściła się jedna z siedzib Grupy

Diasporalnej „Bytów – Gdańsk – Sopot” Kościoła Ewangelicko-Reformowanego. Nabożeństwa odprawiano w kościele luterańskim w Sopocie, opiekę duszpasterską sprawował ks. Roman Lipiński.

Obecnie na opisywanym terenie ewangelicy zamieszkują m.in. w miejscowościach: Bytów, Jasiień, Niezabyszewo, Po-

mysk Mały i są członkami słupejskiej parafii ewangelicko-augsburskiej. Jan Wild

Uroczystość na dawnym cmentarzu ewangelickim przy byłym kościele na Górcie (2019)

Prośby modlitewne

W Informatorze Parafialnym na stałe zagościła rubryka z propozycjami tematów do modlitwy, które dotyczą życia naszych parafii. To wsparcie, którego potrzebują nie tylko duchowni i rady parafialne, ale cała wspólnota parafii, czyli wszyscy jej członkowie - od najmłodszych do najstarszych.

Prośby modlitewne:

- o duchownych Kościoła, o rady parafialne, o wszystkich zaangażowanych w różne działania Kościoła i parafii;
- o prześladowanych chrześcijan w różnych krajach świata;
- o organizacje działające na rzecz pokoju i o pokój na świecie;
- o rządzących w naszych miastach i w naszym kraju, o mądrość dla nich i odpowiedzialne działanie dla dobra wszystkich mieszkańców;
- o to, żeby Biblia była powszechnie czytana i prowadziła do poznania i wyznania Jezusa Chrystusa jako Zbawiciela i Pana;
- o chorych, samotnych, opuszczonych i o wszystkich, którzy przeżywają trudne momenty swojego życia;
- o wszystkie prowadzone przez naszą Parafię inicjatywy duszpasterskie i społeczne;
- o tych, którzy poszukują swojego duchowego „portu”;
- o nasze dzieci i młodzież, szczególnie tę przygotowującą się do konfirmacji;
- o naszych partnerów z Niemiec i Stanów Zjednoczonych;
- o tych, którzy się smucą i są w żałobie, aby nadzieja znów pojawiła się w ich życiu;
- o właściwe przeżywanie Świąt Zmartwychwstania.

O tym, co za nami

Pożegnanie w Hamburgu

3 marca w Hamburgu odbyło się nabożeństwo pożegnalne ks. Christy

Hunzinger, która przez 3 kadencje (13,5 roku) pełniła funkcję kierowniczki Centrum Misji i Ekumenii Kościoła Północnych Niemiec. W uroczystości pożegnania, która odbyła się w kościele Chrystusa w Hamburgu wzięli udział przedstawiciele Diecezji Pomorsko-Wielkopolskiej Izabela Głównka-Sokołowska (Kurator Diecezji Pomorsko-Wielkopolskiej) oraz ks. Wojciech Froehlich. Ks. Chri-

sta Hunzinger wchodziła w skład grupy roboczej działającej w ramach partnerstwa Diec. Pomorsko-Wlkp. z Kościołem Północnych Niemiec.

Posiedzenie grupy roboczej

7 marca w Słupskim Centrum Diakonii i Dialogu odbyło się kolejne posiedzenie polsko-niemieckiej grupy roboczej. W ramach spotkania goście zwiedzili budynek SCDiD oraz omówili bieżące sprawy dotyczące działań partnerskich m in. program spotkania gremiów kierowniczych, które odbędzie się w Schwerinie w listopadzie br. jak również przekazano bieżące informacje o działaniach w poszczególnych parafiach i instytucjach. W posiedzeniu w Słupsku wzięli udział dr Gerrit Marks, ks. Bernhard Riedel, Tatjana Stein, Izabela Głównka-Sokołowska, Izabela Sikora, ks. Janusz Staszczak i ks. Wojciech Froehlich.

Sola Scriptura

Po raz pierwszy w historii Konkursów biblijnych Sola Scriptura ogólnopolski etap konkursu odbył się równolegle w dwóch miejscach w Bielsku-Białej i w Warszawie (do tej pory

tylko w Bielsku-Białej)). Uczestnicy z Diec. Pom-Wlkp. spotkali się 11 marca w Warszawie, w siedzibie Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej przy ul. Broniewskiego. Naszą Parafię reprezentował Jonatan Froehlich, który ostatecznie zajął 9 miejsce, a tym samym został finalistą konkursu.

Gratulujemy! Tegoroczny konkurs dotyczył znajomości Ewangelii Jana oraz listów Jana.

Synod Diecezji

W dniach 17-18 marca w Koszalinie oraz Mielnie odbył się Synod diecezjalny. Była to pierwsza sesja obecnej kadencji (VII) Synodu DPW. Rozpoczęła się nabożeństwem w kaplicy Jezusa Dobrego Pasterza w Koszalinie, gdzie kazanie wygłosił Biskup Kościoła ks. Jerzy Samiec. Obecni byli również przedstawiciele lokalnych władz oraz bp Zbigniew Zieliński z Diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej Kościoła Rzymskokatolickiego.

Po zakończeniu nabożeństwa członkowie synodu diecezjalnego przenieśli się do Mielna, gdzie w OW „Albatros” się zakwaterowali i po kolacji rozpoczęli obrady. Synod diecezjalny miał charakter sprawozdawczo-wyborczy. Pierwszą część opartą o sprawozdania Biskupa Diecezji, członków Rady Diecezjalnej, Duszpasterzy Środowiskowych oraz Sprawozdanie i

Preliminarz Budżetowy zamknięto jeszcze w piątkowy wieczór.

Nazajutrz odbyły się wybory. Wybrana została Rada Diecezjalna, która pełniła tę rolę dotychczas: Izabela Głównka-Sokołowska z PEA w Koszalinie – Kurator, Jarosław Kłaczek z PEA w Toruniu – Radca Świecki, ks. Janusz Staszczak z PEA w Koszalinie –

Radca Duchowny.

Wybrano również nową Komisję Rewizyjną w składzie: Jan Wild z PEA w

Słupsku, Monika Mendrok z PEA we Włocławku, ks. Waldemar Gabryś z PEA w Lesznie.

Odbyły się również wybory delegatów diecezji do Synodu Kościoła. Zostali nimi: Adriana Gabryś z PEA w Lesznie, Piotr Kowalski z PEA w Gdańsku-Sopocie, Jarosław Kłaczek z PEA w Toruniu.

Gratulujemy wszystkim reprezentantom naszej diecezji i życzymy dużo siły oraz wielu błogosławieństw w wyzwaniach, które niosą ze sobą te wybory.

(www.diec.pomorsko-wlkp.luteranie.pl)

Wizyta Komisji Spraw Społecznych

We wtorek 21 marca w Słupskim Centrum Diakonii i Dialogu odbyło się posiedzenie Komisji Spraw Społecznych Rady Miasta Słupska. Posiedzenie miało charakter wizyty studyjnej w nowej siedzibie Klubu KAWON, która na mocy umowy z MOPR mieści się od marca br. w SCDiD przy ul. Traugutta 16. W spotkaniu wzięli udział radni Miasta Słupska: dr Wojciech Lewenstam (przewodniczący), Anna

Rożek, Bożena Hołowienko, Anna Mrowińska, Piotr Skowroński, Ryszard Kruk oraz Beata Pawlicka - dyrektorka Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych i dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie Marcin Treder.

Wieczór pasyjny dla seniorów

Jednym z „owoców” projektu *Kobiety*

w akcji dofinansowanego przez Diakonię Meklemburgii Pomorza Przedniego był wieczór pasyjny dla seniorów. Podczas spotkania, które odbyło się 24 marca oprócz poczęstunku, przedstawienia przebiegu projektu oraz pasyjnego rozważa-

nia był czas na przygotowanie kompozycji wielkanocnych w szkle. Obecni na spotkaniu seniorzy mogli zabrać przygotowane dekoracje ze sobą, pozostałe czekały na rozwieszenie do domów seniorów przez 3 Anny (Szubert, Hofman i Froehlich). Wszystkim zaangażowanym w projekt dziękujemy!

Kursy językowe

Od początku marca w ramach projektu *Uczymy się od siebie* odbywają się zajęcia językowe dla uchodźców wojennych z Ukrainy. Zajęcia z j. polskiego prowadzone są w 5 grupach oraz po jednej grupie j. niemieckiego i angielskiego. Oprócz zajęć mających na celu poprawienie codziennej komunikacji równoległe odbywają się zajęcia opiekuńcze dla dzieci jak również zajęcia wymiany kulturowej. W zajęciach bierze udział około 80 osób. Wszystkie zajęcia finansowane są ze środków Diakonii (Diakonie Katastrophenhilfe).

BP GA BRATNIA POMOC im. Gustawa Adolfa

O, jak miłe są przybytki twoje, Panie Zastępów! Dusza moja wzdycha i omdlewa z tęsknoty do przedsionków Pańskich. Serce moje i ciało woła radośnie do Boga żywego. Ps. 84, 2-3

Drogie Siostry i Bracia w Jezusie Chrystusie!

Wydarzenia ostatniego roku dobitnie pokazały światu, że nic nie jest nam dane raz na zawsze i to co uważaliśmy za niezmiennie i trwałe posypało się jak budowla z kart. Wojna za naszą wschodnią granicą, barbarzyńskie zniszczenie miast, dróg i kluczowej infrastruktury kraju, powinna dać nam wymowną lekcję wdzięczności i docenienia tego co jest w naszych zasobach i naszym posiadaniu. Dobra materialne, z których na co dzień korzystamy, nasze komfortowe domy, nowoczesne szkoły, dobrze utrzymane

kościół są świadectwem troski i dbałości o to, co Bóg w swej łasce nam powierzył w posiadanie i zarządzanie. Bratnia Pomoc im. Gustawa Adolfa już od wielu lat czynnie wspiera wszystkich, którym zależy na dobrym stanie technicznym i pięknym wyglądzie świątyń, plebanii i innych budynków parafialnych. Dzięki działaniom Bratniej Pomocy, a w szczególności zbiórkom prowadzonym w parafiach w całej Polsce i hojnym ofiarodawcom wiele kościołów i kaplic odzyskało swoją świetność, wiele parafialnych wnętrz poprawiło swój stan techniczny i podniosło standard stając się dumą zapobiegliwych parafian.

Od kilku już lat inwestujemy także w pracę młodzieżową i wspomagamy takie projekty jak: Ogólnopolskie Zjazdy Młodzieży Ewangelickiej, przygotowanie miejsc noclegowych dla młodych ludzi pragnących spędzić czas w

społeczności siostr i braci Kościoła, dofinansowanie wyjazdów Konfirmantów, oraz wiele innych inicjatyw.

Wierzmy, że również w roku 2023, jako Ci, którzy „umiłowali Przybytki Pana Zastępów” połączymy swoje siły i zbierzemy ofiary na wsparcie ważnych remontów i modernizacji budynków sakralnych oraz projektów młodzieżowych.

Prosimy Was o składanie ofiar dając Wam, Drodzy, różne możliwości:

1. Przelew na konto Waszej Parafii z dopiskiem – ofiara na BPGA

2. Złożenie ofiary w Kancelarii Parafialnej.

3. Złożenie ofiary poprzez system szybkich przelewów znajdujący się na stronie luteranie.pl również z dopiskiem – ofiara na BPGA.

Każda suma, podarowana z serca, jaką zdołacie przełać, czy wpłacić w swojej Parafii, będzie wykorzystana dla Kościoła!

Prosimy o Waszą ofiarności płynącą z serca dla wszystkich naszych współwyznawców. Bóg zapłać!

ZAPLANOWANE WYDARZENIA

DATA	GODZ.	WYDARZENIE	MIEJSCE
12.04	17.00	Spotkanie dla zainteresowanych kościołem	SCDiD
27.04	17.30	Rada Parafialna	SCDiD
28.04	17.00	Spotkanie o reformacji z prof. Jerzym Sojką	SCDiD

ŚRODA
18.30

SPOTKANIA DLA
ZAINTERESOWANYCH
KOŚCIOŁEM
EWANGELICKIM

ZAPRASZAMY
W DRUGIE ŚRODY
MIESIĄCA

RUSZAMY 11 STYCZNIA 2023

SŁUPSKIE CENTRUM
DIAKONII I DIALOGU
UL. TRAUGUTTA 16

PRZEKAŻ

1,5%

TO TWÓJ
DAR
SERCA

JESTEŚMY ORGANIZACJĄ
POZYTKU PUBLICZNEGO

KRS 0000260697
www.diakonia.org.pl

**Aby przekazać środki na projekty naszej Parafii w celu szczegółowym
należy wpisać: *Diakonia Parafii Słupsk***

SPOTKANIA DLA KOBIET
CDD TRAUĞUTTA 16
CZWARTY PIĄTEK MIESIĄCA
(PODCZAS PROJEKTÓW - CZĘŚĆ II)
GODZ. 17:00

- **REALIZOWANIE PROJEKTÓW
DIAKONIJNYCH**
- **DYSKUSJE NA CIEKAWY TEMATY**
- **WIECZORY FILMOWE**
- **TWÓRCZE ZAJĘCIA**
- **SMACZNE PRZEKĄSKI**

KALENDARZ I WYKAZ OFIAR OGÓLNOKOŚCIELNYCH

1. noworoczna na Fundusz Socjalny (sty.): 452,00 zł
2. na Fundusz Stypendialny (luty): 302,80 zł
3. na Diakonię Polską (1. n. pas.): 287,00 zł
4. na Fundusz Bratniej Pomocy im Gustawa Adolfa:
5. na Domy Opieki (ofiara żniwna paźdz.):
6. na Fundusz Ewangelizacyjno-Misyjny (paźdz.):
7. Fundusz na Diasporę (list.):
8. Skarbonka Diakonijna:
9. Szopienice - 470,00 zł

SERDECZNIE DZIĘKUJEMY ZA WSZELKIE DAROWIZNY ZŁOŻONE NA RZECZ PARAFII! ZACHĘCAMY DO REGULARNEGO OPŁACANIA SKŁADKI KOŚCIELNEJ

Składkę można opłacać w kancelarii parafialnej lub przelewać na konto parafialne z dopiskiem darowizna - składka kościelna rok imię i nazwisko (pozwoli to na odliczenie wpłaconej kwoty od podatku):

25160014621816836860000001

Dla innych darowizn obowiązują te same konta. Poniżej przedstawiamy wyciąg z regulaminu parafialnego dotyczący zasad opłacania składek kościelnych. Jednocześnie przypominamy, że pełnoprawny udział np. w wyborach do rady parafialnej lub jakichkolwiek głosowaniach podczas zgromadzeń parafialnych mają osoby, które znajdują się na liście parafialnej, czyli są członkami parafii pod względem formalnym, na co składa się również opłacenie składki kościelnej. Zachęcamy państwa do cyklicznych wpłat, które można realizować np. przez stałe, miesięczne zlecenia bankowe, rozkładając roczną należność na 12 mniejszych kwot (np. w przypadku, gdy miesięczne wynagrodzenie wynosi 2400 netto, to roczna składka kościelna wynosi 288 zł. Kwotę dzielimy przez 12, co daje nam miesięcznie 24 zł. W swoim banku dokonujemy zlecenia miesięcznej dyspozycji kwoty w wysokości 24 zł na konto bankowe parafii).

SKŁADKA KOŚCIELNA - Regulamin Parafialny Kościoła Ewangelicko - Augsburskiego w Rzeczypospolitej Polskiej

ZASADY OGÓLNE

§ 7

1. Każdy członek Parafii, który został konfirmowany i ukończył 18 lat, zobowiązany jest do płacenia składek parafialnych. Składki te powinny wynosić **co najmniej 1%** jego dochodu.

2. W uzasadnionych przypadkach Rada Parafialna może zwolnić od tego obowiązku pojedynczych parafian bądź też określone grupy społeczne np. uczniów, studentów, bezrobotnych, czy też rodziny przeżywające okresowe trudności finansowe. W uchwale dotyczącej zwolnienia powinien być określony czas trwania tego zwolnienia.

PLAN NABOŻEŃSTW NA KWIECIEŃ/MAJ 2023

DZIEŃ	SŁUPSK	SŁUPSK	LĘBORK	GARDNA
	D	PL		
2.04 Niedziela Palmowa		10.30 		
06.04 Wielki Czwartek		17.00 		
07.04 Wielki Piątek	15.30 	17.00 	8.30 	11.00
09.04 Wielkanoc		10.30 	8.30	
16.04 1. po Wielkanocy		10.30 		
23.04 2. po Wielkanocy		10.30 	8.30	
30.04 3. po Wielkanocy		10.30 		
07.05 4. po Wielkanocy		10.30 		
14.05 5. po Wielkanocy		10.30 	8.30	
18.05 Wniebowstąpienie		17.00		
21.05 6. po Wielkanocy		10.30 	8.30	
28.05 Zesłanie Ducha Św.		10.30 		

Uwaga!

21 maja w ramach „regularnego” nabożeństwa odbędzie się nagranie nabożeństwa na święto Zesłania Ducha Świętego do TVP Kultura (emisja 28.05.godz. 8.00). Prosimy, aby być w kościele o 10.00! **19 maja** (piątek) **od 16.00** zapraszamy chętnych do udziału w akcji sprzątania kościoła i terenu przykościelnego.